

Referanser: SKR 10/11, MKR 10/11

Statsbudsjettet 2012. Prioriteringer for Kirkerådet.

Sammendrag

Kirkerådet har arbeidet med et budsjettforslag på store satsinger i Den norske kirke 2012. Dette brevet ble sendt til Fornyings-, Administrasjons- og kirke departementet (FAD) 14. januar 2011.

Brevet inneholdt satsinger på:

- Trosopplæringsreformen
- Fornyelser og omstillinger i Den norske kirke (Samisk kirkeliv og IKT i kirken)
- Økt bemanning (stillinger for prester og diakoner).

Brevet er lagt fram for KR som orientering og det vises til sak KR 02.3/11.

Kirkerådet er i brev fra Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet av 7. februar 2011 bedt om å sende inn forslag til statsbudsjettet 2012 innen 1.mars 2011.

Kirkerådet har mange satsingsområder som er satt i gang, hvor det er stort behov for økte ressurser. Dette saksdokumentet er en oppfølging av St. prp. nr.1 (2010-2011) og tildelingsbrevet fra departementet og vedtak på Kirkemøtet. Noen av aktivitetene er samlet i felles budsjettposter for å imøtekomme et ønske fra departementet om å samle tilhørende aktiviteter.

Forslag er satt opp i en prioritert rekkefølge som følger forslag til vedtak. (Saken er en oppfølging av KR 07/10, som omtalte prioriteringene for 2011-2012).

Det samlede budsjettforslag er på kr 114 975 000. Det henvises til tabelloppstillingen i vedlegg 1.

Forslag til vedtak

Kirkerådet prioriterer følgende tiltak for 2012 på grunnlag av nedennevnte satsingsområder:

1. Trosopplæringsreformen – videre opptrapping
2. Samisk kirkeliv
3. Oppfølging av IKT i Den norske kirke
4. Kirkeordning og framtidig organisering av kirkens nasjonale sekretariat
5. Menighetsutvikling og gudstjenesteliv (samkjøring av planarbeid)
6. Økumeniske organisasjoner
7. Tilskudd fra OVF

Saksorientering

Bakgrunn

Budsjettforslaget for Kirkerådets virksomhet er utarbeidet på bakgrunn av de utfordringer Kirkerådet står overfor de kommende årene.

Kirkerådet har et særlig ansvar for å legge til rette for tjenlige rammer og ordninger for den kirkelige virksomhet. Dette medfører at arbeidet med kirkelige reformer rent generelt må følges opp. Dette gjelder også for de utfordringer som gir seg av oppfølgingen av stat-kirke-forliket. Den norske kirke har behov for økt kompetanse og styrket bemanning på flere områder for å stå godt rustet til å møte fremtiden.

Mens brevet 14. januar omhandlet Den norske kirke som landsdekkende virksomhet, er dette avgrenset til de oppgave Kirkerådet sentralt arbeider med. Vi har likevel tatt med satsingen på trosopplæring, samisk kirkeliv og IKT i kirken for Kirkerådet har et nasjonalt ansvar for dette.

Kirkerådet er i dialog med departementet om å få dekket kontingenter til økumeniske organisasjoner over statsbudsjettet, slik ordningen var fram til 2001. MKR hadde dette opp som sak igjen i høst (jfr. MKR 49/09). Siden rammene til disse kontingentene ikke har vært økt på mange år, er bidragene fra Den norske kirke i realiteten redusert siden det ikke er gitt kompensasjon for prisstigning. Saken tas derfor opp igjen i budsjettet for 2012.

Aktivitetene som er omtalt i dokumentet er satt opp etter en prioritering. Dette er de samlede behov for Kirkerådet. Det er mulig at noen av behovene kan dekkes over andre kapitler på statsbudsjettet enn kap 1590 og eventuelt ved bruk av midler fra OVF. Nedenfor følger en kort presentasjon av hver av disse.

1. Trosopplæring

Ved utgangen av 2011 vil totalt 698 menigheter i 55 av landets 106 prostier være innlemmet i reformens gjennomføringsfase. I tillegg vil 152 menigheter motta midler fra reformen, som ikke er integrert i gjennomføringsfasen i påvente av at alle menighetene i deres prosti får tildelt midler. Ca 545 000 av ca 800 000 døpte barn og unge i aldersgruppen 0-18 år vil være hjemmehørende i menigheter som mottar tilbud.

Plan for trosopplæring (Gud gir – vi deler) ble vedtatt på Kirkemøtet i 2009 og ble i 2010 sendt ut til alle menigheter. Kirkerådet er opptatt av at alle døpte barn får samme tilbud. Dette skjer ikke før alle menighetene er innlemmet i reformen, slik at barna kan få et tilbud i den menigheten de bor.

Kirkemøtet og Kirkerådet har lagt til grunn for sine planer om opptrapping at reformen er dimensjonert med 250 mill kr i 2003-kr. Dersom en legger til en årlig pris og lønnsregulering på 3,5 %, vil dette anslagsvis tilsvare kr 350 mill kr i 2013.

Kirkerådet har i brev til Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet 7. januar 2011 sendt inn et forslag om at reformen trappes opp med 78 mill kr i 2012. Med en slik økning vil det i 2012 være en samlet budsjetttramme for trosopplæringsreformen på 275 mill kr.

Kirkerådet ber om at bevilges **78 mill kr** i 2012 til opptrapping av trosopplæringsreformen.

2 Samisk kirkeliv

2.1 Plan for Samisk kirkeliv

Strategiplan for samisk kirkeliv vedtas av Kirkemøtet april 2011. Strategiplanen definerer utfordringer på feltet, og en rekke innsatsområder og utviklingsbehov er innarbeidet. Styrking av samisk språk og kulturkompetanse, samt rekruttering av samer til kirkelige tjeneste fremstår som nøkkelfordringer. Livskraftig samisk trosopplæring og samisk kirkelig ungdomsarbeid ansees som nøkkelfaktorer for å styrke rekrutteringen av samer til kirkelig tjeneste på sikt.

Planen fremmer behovet for to nye stillinger til Samisk avdeling for å dekke opp et samlet behov på feltene ungdom og diakoni / kultur / urfolk. Fra 2012 fremmes det forslag på en ny 100 % samisk ungdomsrådgiverstilling, og det er grunn til å anta at det fra 2013 vil være behov for ytterligere ressurser til å følge opp planen.

Ungdom: Det er et særskilt behov for å styrke samisk ungdomsarbeid med ressurser, da det i dag knapt finnes samisk kirkelig ungdomsarbeid ut over konfirmasjonsarbeidet. Det er viktig å bygge opp samisk ungdomsarbeid i samarbeid med de tre nordligste bispedømmene, Kirkerådets rådgiver for ungdomsspørsmål og lokale aktører i samisk kirkeliv. Videre må ungdomsarbeid og trosopplæring sees i sammenheng. Planlagt Etablering av fremtidig nasjonal samisk konfirmasjonsleir forventes å kunne bli en viktig arena for samiske ungdomsledere, og rekrutteringsarena til fremtidige ungdomstiltak. Opprettelse av samisk ungdomsrådgiver allerede i 2012 gjør det mulig å tenke offensivt om eget ungdomsprogram på Samiske kirkedager august 2013. Dette vil også kunne bli en viktig rekrutteringsarena for videre arbeid på feltet.

Det bes om det opprettes en 100 % ungdomsrådgiverstilling til Samisk kirkeråd, med ansvar for å koordinere samisk ungdomsarbeid nasjonalt.

Kirkerådet ber om at budsjetttrammen økes med kr 850 000 til stilling og kr 200 000 i økte driftsmidler fra 2012 for å dekke de økte kostnadene til en ny stilling i samisk avdeling. I tillegg er det behov for kr 500 000 i driftsmidler til å følge opp gudstjenestereformen.

2.2 Flytting av sekretariatet for Samisk kirkeråd

Kirkerådet har etter innstilling fra Samisk kirkeråd vedtatt (KR 50/08) å flytte sekretariatet for Samisk kirkeråd til Tromsø. Hovedbegrunnelsen for flytting er at styrket kontakt med relevante kompetansemiljøer, institusjoner og samiske bosettingsområder er viktig for videreutvikling av samisk kirkeliv.

Flytte- og investeringsutgiftene i Tromsø er beregnet til kr 600 000. I tillegg påløper utgifter til flytting og en del andre personalkostnader knyttet til endret lokalisering og kostnader i overgangen med pendling. Ventelønn og eventuelt sluttvederlag til en ansatt inngår også i beregningsgrunnlaget. Dette utgjør til sammen 0,7 mill kr. Ekstra kostnader er stipulert til kr 1 300 000. Videre er økte årlige driftskostnader beregnet til kr 275 000 ved etablering i Tromsø.

Kirkerådets budsjettinnspill om midler til dette er ikke tatt til følge i statsbudsjettet 2011. Departementet viser til at Kirkemøtet i 2011 skal behandle forslag til strategisk plan for utvikling av samisk kirkeliv og at spørsmålet om flytting av Samisk kirkeråd må vurderes i sammenheng med denne planen.

Kirkerådet vil avvente den politiske behandlingen av planen.

Kirkerådet ber om at budsjetttrammen til samisk kirkeliv økes med kr 2 975 000 i 2012.
--

3. IKT i kirken

IKT-strategi for Den norske kirke 2009-2014 ble utarbeidet i 2009. Visjonen for IKT-satsingen er:

Kirken samlet til ett IKT-rike, med felles verktøy for alle medarbeidere, og likt servicenivå til alle, der kirkens brukere er i sentrum.
--

Nye anbefalinger gjort i 2010 av konsulentselskapene, Devoteam daVinci, IT-Management og Steria, på oppdrag fra det felles prosjektet IKT i kirken i regi av Kirkerådet og KA, anbefaler i det nye IKT-programmet at det gjennomføres felles samhandlingsløsninger som gir bedre tjenester for medlemmer og forenkler hverdagen for ansatte og frivillige. Det anbefales også en helhetlig samordning og styring av IKT-satsingen i Den norske kirke, i tråd med nasjonale føringer og krav til offentlige IKT-satsinger, jf. Rundskriv P 4/2010 fra FAD *Samordning og styring av IKT-relaterte investeringer i staten* og Prop.1 S 2010-2011 s.118.

Det nye IKT-programmet vil ta utgangspunkt i nettverket av kirkelige brukere i dagens OVF-nett og allerede eksisterende fellestjenester som medlemsregisteret og kirkebyggdatabasen. Kirkerådets vurderinger av behovene for statlig finansierte IKT-investeringer i 2012 forutsetter at det blir enighet om organisasjons- og finansieringsmodell i 2011.

Samlet nytt investerings- og driftsbehov for de samlede satsingene i tillegg til OVF-nett er vurdert til å være kr 240 000 000 for årene 2011-2014. Den vesentligste delen av dette vil være investeringer fra de kirkelige fellestrådene.

Satsing 2012: Utvikle ny felles plattform, samhandlings- og kommunikasjonsløsninger med selvbetjeningsløsninger for statlige tjenester. Satsingen skal gi mulighet for utvidelser med basis i finansiering fra fellestråd i tråd med det nye IKT-programmet for Den norske kirke 2011-2014.

Satsing, selvbetjeningsløsning i "Min kirkebok":

For 2012 foreslås det å utvikle ny selvbetjeningsløsning i "Min kirkebok". "Min kirkebok" er et tilbud til publikum for at den enkelte trygt gjennom Id-porten enkelt skal kunne se hvilke data Den norske kirke har lagret om vedkommende.

Kirkerådet har tidligere foreslått å utvikle elektronisk kirkebok i 2011. Med dette underlag foreslås det for 2012 å gjenbruke informasjon i kirkebok som nye selvbetjeningsløsning i "Min kirkebok". "Min kirkebok" er et tilbud til publikum for at den enkelte trygt gjennom Id-porten enkelt skal kunne se hvilke data Den norske kirke har lagret om vedkommende. Generelt kan den enkelte få informasjon om egne hendelser av typen medlemskap, dåp, konfirmasjon, innmelding, utmelding mm. Dato, sted, og eventuell forrettende prest fremgår av oversikten. "Min kirkebok" datagrunnlag og fremtidige selvbetjeningsløsninger er i hovedsak basert på kirkebok som etter planen utvikles i første versjon 2011.

Funksjonen "Min kirkebok" gjøres tilgjengelig via foreslått løsning for internett på *kirken.no* slik at den blir lett tilgjengelig for alle de 4 millioner medlemmer av Dnk. Det legges opp til en sikker personlig innlogging ved hjelp av MinID via ID-porten. Kirkerådet er i gang med gjennomføre en test med tanke på å ta i bruk ID-porten nivå 3 og 4. I denne sammenheng er det inngått avtale med Difi.

Satsing på ny internett, intranett og ekstranett plattform:

For 2012 foreslås det å anskaffe nytt portalrammeverk for og utvikle mer profesjonell tilstedeværelse og selvbetjeningsløsning på internett. Det foreslås samtidig å anskaffe portalrammeverk for å utvikle tjenester på intranett og ekstranett rettet mot brukerne.

I forslag til denne satsingen er internett, ekstranett og intranett en helhet. Selv om dette kan realiseres som tre ulike IKT-systemer på ulike plattformer i teknisk forstand, bør alle systemene representere og bygge opp under en felles strategi og teknisk plattform så langt som mulig.

Kirkens komplekse organisasjon krever i tillegg en oppgradering av den interne kommunikasjonen, både når det gjelder teknologidrevet organisasjonsutvikling, nye samarbeidsplattformer og -praksiser. Det ligger store uutnyttede muligheter for bedre utnyttelse av både menneskelige og andre former for ressurser om kirken får tatt i bruk effektive digitale verktøy på tvers av hele den komplekse organisasjonen. Særlig for de mange små fellesrådene vil dette gi bedre muligheter til å løse de oppgavene alle sokn er pålagt og som kirken i noen grad forvalter på vegne av det offentlige (for eksempel gravferdsforvaltningen).

En målsetting for demokratireformen må også være at alle medlemmer skal betjenes på et tilnærmet likt servicenivå. Ressursene i enkeltmenigheter er ulike. En god digital infrastruktur vil imidlertid kunne minske disse forskjellene.

Økonomiske konsekvenser

Forslagene kan fremmes separat, men det vil være mest hensiktsmessig å se satsing på inter- og intranett i sammenheng. Kirkebok utvikles på en annen plattform, men vil være noe avhengighet mellom alle forslagene.

Utvikling av kirkebok er i mindre grad teknologisk avhengig av at øvrige satsinger gjennomføres, men det vil være hensiktsmessig å ha etablert en god intra- og internettplattform som gir nødvendig og standardiserte informasjonstjenester og integrasjon.

Kirkerådet anbefaler at anskaffelsen av inter- og intranett ses i sammenheng. Det begrunnes med at det gir lavere anskaffelseskostnader, innføringskostnader, driftskostnader og videreutviklingskostnader dersom portalrammeverk for inter- og intranett er det samme og innføres samtidig.

Dette begrunnes videre med at det funksjonelt, teknisk og i forhold til egen kompetanseoppbygging er hensiktsmessig å se disse anskaffelsene i sammenheng. For eksempel vil samme verktøy for Web Content Management (WCM), det vil si utvikle og forvalte innhold og tjenester, være enklere når man forholder seg til ett portalrammeverk. Integrasjon mellom applikasjoner og utvikling av tjenester for eksempel WEB-services vil kunne gjennomføres med lavere kostnad og mulighet for gjenbruk øker. Kirkerådet har intensjoner om å gå over til en mer tjenesteorientert arkitektur (SOA). Dette er også i tråd med de krav til felles arkitekturprinsipper som er i staten.

Satsingsforslaget for 2012 vil ta utgangspunkt i kirkens andel av i dagens OVF IKT-plattform, samt øvrige fellestjenester som medlemsregisteret og kirkebyggdatabasen. Kirkerådets vurderinger av behovene for statlig finansierte IKT-investeringer i 2012 forutsetter at det blir enighet om organisering og finansieringsmodell i 2011.

Prognosene er basert på erfaringstall fra både anskaffelse og innføring av såkalt open source produkter og mer proprietære portalrammeverk. I en slik prognose bør det beregnes 20 % feilmargin. Løsningen vil kunne tilpasses den tildelte budsjettamme ved at tjenester og innhold reduseres tilsvarende.

Investeringsbehovet for satsingen er 20 millioner for 2012 og fordeler seg slik:

Anskaffe og innføre internett portalrammeverk:	10 mill. kr
Anskaffe og innføre intranett portalrammeverk:	7 mill. kr
<u>Utvikle selvbetjeningsløsninger ” Min kirkebok”:</u>	<u>3 mill. kr</u>
<u>Sum</u>	<u>20 mill. kr</u>

For nærmere redegjørelse henvises til brev av 14.01.2011 til Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet (KR sak 02.3/11).

Kirkerådet ber om at det bevilges kr 20 000 000 i 2012 til utvikle en ny felles plattform, samhandlings- og kommunikasjonsløsninger med selvbetjeningsløsninger for statlige tjenester i Den norske kirke.

4 Kirkeordning framtidig organisering

4.1 Kirkeordning framtidig organisering av kirkens nasjonale sekretariat

Bakgrunnen er Stortingets forlik fra 10. april 2008, KM-vedtak 8/05, KM 8/06 og 8/07 samt St.meld. nr 17 (2007-2008). Videre henvises det til arbeidsgruppen oppnevnt av KKD (Bakkevig II-utvalget) om Styret demokrati i Den norske kirke fra 13.05.08.

Kirkerådet har behov for ekstra ressurser når kirkens fremtid skal utredes, drøftes og avklares. Dette er en omfattende sak, som vil ta mye tid og som er viktig for de fremtidige relasjoner mellom stat og kirke. Saken må følges opp med samtaler med KKD. Det må avklares en arbeidsfordeling framover. I 2010 og 2011 ble arbeidet finansiert som prosjektstøtte. Fra 2012 bør finansiering skje over Kirkerådets driftsbudsjett.

På det nåværende tidspunkt har Kirkerådet behov for 3 ekstra stillinger fra 2012.

Utredninger

En arbeidsgruppe leverer et første regelforslag våren 2011. Deretter vil sekretariatet følge vanlig behandlingsprosedyre, men videre arbeid vil måtte ta høyde for omfattende prosesser, utredninger og kvalitetssikring. Noe utprøving bør også hensyntas i planer videre.

Kommunikasjon

Stat-kirke-prosessen byr på store kommunikasjonsutfordringer for Den norske kirke. En ny kirkeordning skal etableres og kirkens relasjon til staten skal endres. Større endringsprosesser tiltrekker seg oppmerksomhet og støy. Samtidig byr de på muligheter

for engasjement, deltakelse, fornyet interesse og informasjonsspredning. På dette punktet i kirkens historie vil det være avgjørende at folkekirkens medlemmer blir holdt godt orientert og på samme tid får erfare kirkens nærvær og relevans. Dette vil kreve en særskilt beredskap og målrettede kommunikasjonstiltak.

Målgrupper

Aktivitetsmidler til omfattende bruk av konsultasjoner, reising, drift av fag-/ad hocutvalg, kjøp av delutredninger, juridiske utredninger, forskningsmidler.

Prosesser som følger arbeidet med ny kirkeordning vil blant annet måtte berøre

- jevnlig informasjon med arbeidstakerorganisasjoner
- jevnlig møter med kirkens arbeidsgivere
- avklaring av de teologiske fakulteters rolle
- drøftinger av et framtidig praktisk presteseminar
- avklaring av de ulike spesialprestetjenestenes relasjon til kirken
- kontakt med kirkens forvaltningsorganer som følger vanlig saksbehandling
- kommunikasjon med kirkens medlemmer

Kompetanseoppbygging

I KM-sak 8/07 legges det opp til at Den norske kirke som trossamfunn blant annet skal ”utnevne/velge sine egne ledere, fastsette sine valgordninger og sin

organisasjonsstruktur”. Stortingsforliket våren 2008 legger også opp til at kirkelige organer selv skal forestå utnevning av proster og biskoper. Etter kirkerådets mening vil det da være nødvendig å styrke kirkerådets organiseringskompetanse:

- utvikling av tjenlig kirkeordning, utredningskapasitet til å utforme tjenlige regelverk
- forvaltning av regler og forskrifter for de saker som Kirkemøtet får myndighet til å gjøre vedtak i
- forvaltningsoppgaver, oppkjøring til situasjon under ny kirkeordning
- organisering av arbeidsgiveransvar
- andre oppgaver som vil overføres fra statlig området til kirkens egne organer.

Omstilling

Den norske kirke er inne i en periode preget av omstilling og endring. Kirkens arbeid for endringer i struktur og organisering og endrede relasjoner mellom kirke og stat, vil medføre økt behov for omstillingsarbeid. Den lokale kirkeforvaltningen, særlig i de minste kommunene, er preget av svak ressurstilgang og mangelfull faglig kompetanse.

Lokal organisasjonsutvikling og strukturtiltak som kan bidra til en mer funksjonell lokal kirkeforvaltning er blant de mest påtrengende utfordringene kirken står overfor. De senere års innsats innen forsøks- og utviklingsarbeid (FOU) har vært innrettet for å stimulere til lokal organisasjonsutvikling gjennom samarbeid/sammenslåing over kommunegrensene og gjennom samarbeid mellom sokn. Et sentralt mål har vært å nå fram til større og mer robuste forvaltningsenheter. Kirkerådet vil måtte ha et tungt ansvar for å ivareta og utvikle dette området.

Årlige ekstra behov fra og med 2012: 3 millioner.

4.2 Statistikk-kontor

Den norske kirke har behov for et kirkelig statistikkontor som kan utnytte det materiale som finnes i SSB (tjenestedata og økonomidata mm), NSD (Kirkedatabasen) og Medlemsregisteret med tilhørende moduler innen givertjeneste, valg osv. Et slikt kontor vil kunne samle inn andre data fra menighetene, data om samisk kirkeliv, koordinere datainnsamlingen, bearbeide og publisere data både på avgrensede områder og evaluere ulike tiltak som KR evt. i samarbeid med andre setter i gang.

Som forvaltningsorgan bør Kirkerådet også kunne bearbeide, analysere, tolke og publisere statistisk materiale, og bidra med data overfor kirkelige organer og media. Et kontor bør også bidra til å lære opp ansatte i kirkelige forvaltningsorganer i bruk av statistikk som styringsdata. Det vises til utredning og anbefalinger i Rapport fra arbeidsgruppe Kirkestatistikk som ble levert desember 2010.

I Sverige har de til sammenlikning et tilsvarende kontor med 3 medarbeidere. KR har i dag knapt 40 % stillingsressurs til dette.

KR tenker at et statistikkontor bør utredes som et forprosjekt i 2011, og at dette kontoret i nær fremtid bør ivareta ulike avtaler bl.a. med SSB, NSD, KIFO o.a. mht. innsamling og publisering av data. I løpet av 2012 bør et statistikkontor være i drift.

For 2012 er det behov for 1 ekstra stilling og driftsmidler tilsvarende 1,3 millioner

Totale ekstra behov fra og med 2012: 4,3 millioner.

4.3 Oppfølging av demokratireformen – innføring av møtegodtgjørelse

For å styrke det kirkelige demokratiet har Kirkerådet vedtatt å innføre møtegodtgjørelse for medlemmene i de sentralkirkelige rådene. Dette dreier seg til sammen om 850.000 kroner for 2012. Saken er tidligere tatt opp med departementet i brev, jfr. brev av 3.juni 2009. I innstillingen fra Bakkevig II – utvalget, 13.mai 2008, ble behovet for frikjøp for i de mest krevende verv (kirkerådsleder, leder i mellomkirkelige råd og samisk kirkeråd) også nevnt. Dette er viktig slik at muligheten til å påta seg lederverv ikke er avhengig av yrkessituasjon. For å kunne få rådsledere, som er i ledende stillinger i arbeidslivet, er det en forutsetning at tapt arbeidsfortjeneste blir kompensert. Det er derfor behov for økte rammer som dekker dette. I forslaget er det innarbeidet kr 250 000 til dette.

Kirkerådet ber om at det bevilges kr 1 100 000 til møtegodtgjørelse og frikjøp for tapt arbeidsfortjeneste.

5. Menighetsutvikling og gudstjenesteliv

Den norske kirke er inne i en periode med et omfattende og mangfoldig arbeid med forskjellige nye planer og reformer. Plan for diakoni ble vedtatt av Kirkemøtet i 2007, Plan for kirkemusikk i 2008 og Plan for trosopplæring i 2009. Strategisk plan for samisk kirkeliv og Reform av kirkens gudstjenesteliv blir sluttbehandlet i 2011. Gudstjenestereformen implementeres i menighetene fra 1. søndag i advent 2011.

Menighetsutvikling og fornyelse er målet med alt dette arbeidet. Plan og reformarbeidet er å forstå som virkemidler til menighetsutvikling. Den enkelte planen og reformen er en del av denne større helhet og skal tjene den. Videreutvikling av en hensiktsmessig kirkelig struktur og samarbeid mellom små og mellomstore menigheter/fellesråd er en naturlig del av et slikt arbeid. Viktige prosesser er satt i gang, og et systematisk arbeid med å innføre planene vil være avgjørende for at de mange planene bidrar til en god menighetsutvikling. Implementeringen av planene vil kreve både en felles og helhetlig tilnærming og en tilnærming som er tilpasset det enkelte planområdet. Dette arbeides det med på ulike måter og i ulike sammenhenger. Kirkerådet har behov for å få tilført ekstra ressurser innen to av feltene:

- Helhetlig menighetsplanlegging
- Utvikling av kirkens gudstjenesteliv

5.1 Helhetlig menighetsplanlegging

Nå når nye planer og reformer skal innføres i menighetene, er det behov for en ekstra stillingsressurs. Stillingen skal ha som oppgave å bidra til at de nye planene og reformene tas i bruk som en ressurs som fremmer helhetstenkning og utvikling i menighetene. Målet er å nå lenger ut med arbeidet, øke frivillig deltakelse og engasjement, bedre den faglige kvaliteten på virksomheten og bidra til at mulige organisasjonsmessige gevinster og konsekvenser hentes ut av implementeringsprosessene. En slik fagutvikling er også en viktig ressurs for de kirkefaglige perspektivene i arbeidene med ny kirkeordning.

Med utgangspunkt i de sentralkirkelige råd må det arbeides målrettet og systematisk i forhold til bispedømmekontorene, menighetene, fellesrådene, undervisningsinstitusjonene og de ulike gruppene av kirkelig ansatte. Arbeidet skal fange opp og systematisere det som skjer når det gjelder innføring av nye planer, formidle informasjon og drive opplysning og samordne ulike initiativ og tiltak. Samarbeid med ulike andre parter, både sentralt, regionalt og lokalt vektlegges.

Viktige oppgaver er:

- utvikle undervisningsopplegg og kurs- og informasjonsmateriell til bruk i ulike sammenhenger og av ulike grupper
- avholde kurs, temadager, seminarer og liknende i menigheter og prostier, bispedømmer m.m.
- gi opplæring av andre kursledere/foredragsholdere
- etablere nettbaserte verktøy for menighetsutvikling
- kvalitetssikre organisasjonsmessige konsekvenser av implementeringsprosessene
- arbeide faglig med menighetsplanlegging og menighetsutvikling
- legge til rette for vitenskapelig basert evaluering

- utarbeide planer for oppfølging av implementeringen over tid
- knytte sammen instanser som arbeider med menighetsutvikling i et nettverk for å sikre god fagutvikling og utveksling.

Som del av trosopplæringsreformen er det utviklet virkemidler som rapporterings-systemer og en mentorordning som eventuelt kan videreutvikles med tanke på en helhetlig tilnærming til menighetsplanlegging. Arbeidet ses i sammenheng med ulike pågående prosesser innen dette området.

5.2 Utvikling av kirkens gudstjenesteliv

Kirkens gudstjenesteliv skal fornyes etter de mål som Kirkemøtet og Kirkerådet fastsetter. Gudstjenestereformen skal bl.a. gi større rom for fleksibilitet og valgfrihet i menighetene, mer involvering fra flere deltakere og sterkere stedlig forankring av gudstjenestelivet.

Dette er en krevende prosess som involverer Den norske kirke på alle nivåer. Det er derfor behov å utvikle og gjennomføre innføringskurs og inspirasjonssamlinger, utvikle veiledningsmateriell og forberede ulike forsknings- og evalueringsoppdrag. I tråd med Bispemøtets uttalelse har Kirkerådet har lagt opp at reformen skal evalueres og revideres etter 3 til 6 år. Til sammen forutsetter dette et behov for økte driftsmidler på 1,4 mill. kr for 2012. Forslaget her ivaretar bare det ansvar Kirkerådet har og ikke det som et tillagt arbeidsgiverne (departement og fellelsråd).

For å ivareta sentrale sekretariatsfunksjoner for kontinuerlig arbeid med og rådgivning innen kirkemusikk, hymnologi og liturgispørsmål, er det behov for en styrking av Kirkerådets bemanning på fagfeltet. Det er i tillegg behov for materiell/nett utvikling for implementering og drift av reformen:

Helhetlig menighetsplanlegging:

Stilling med driftsmidler	kr 900 000
Midler til materiellproduksjon, kursvirksomhet	kr 300 000
0,3 mill kr	

Sentral rådgivning og utvikling av kirkens gudstjenesteliv

1 stilling fra 2012 innenfor hymnologi, kirkemusikk og rådgivningstjeneste .	kr 900 000
Aktivitetmidler til kurs,, nett -tjenester og implementerings.....	kr 500 000

Totalbudsjett for menighetsutvikling	kr 2 600 000
---	---------------------

Kirkerådet ber om at det bevilges investering, lønns- og driftsmidler som muliggjør en satsing på området menighetsutvikling og gudstjenesteliv med **kr 2 600 000** i 2012.

6. Kontingenter til økumeniske organisasjoner.

Inntil statsbudsjettet til 2001 ble Den norske kirkes kontingenter til økumeniske organisasjoner dekket over statsbudsjettet, post 71.18. Fra 2002 har støtten blitt dekket av tilgjengelige OVF-midler.

For Kirkerådet er Den norske kirkes deltakelse i de primære økumeniske samarbeidsrelasjoner, nasjonalt og internasjonalt, svært viktig og er nå blitt en normal del av vår kirkes liv og tjeneste, i samsvar med retningslinjer gitt av Kirkemøtet. Det økumeniske samarbeidet knytter Dnk til det globale kristne trosfellesskapet og er til velsignelse og berikelse for vårt eget arbeid med gudstjenester, misjon, diakoni og integrerings- og religionspolitikk m.m. Dette gjelder ikke bare på sentralt plan i kirken, men i økende grad også i lokalmenighetene. Økumenikk og internasjonalt samarbeid er i dag blitt et anliggende for alle deler av vår kirke. I en globalisert verden hvor det nasjonale og internasjonale glir over i hverandre, og hvor Norge stadig blir et mer multikulturelt samfunn, er det viktig at Dnk opprettholder et nært samarbeid med de internasjonale økumeniske organisasjonene. De representerer viktige ressurser for vår kirke, samtidig som vi har noe å bidra med fra vår side til kirker i andre deler av verden.

Ut fra dette er det derfor sterkt beklagelig at Dnk ikke ser seg i stand til å betale inn det forventede beløp i medlemskontingenter til de internasjonale økumeniske organisasjonene. Kontingentene tas i dag fra OVF-tildelingen fra Kirkerådet, og satsene har stått på samme nivå over flere år. KV og LVF baserer medlemskontingentene på 'fair fee' basert på Verdensbankens beregning av de ulike lands betalingssevne. Det er pinlig at Dnk, hvis medlemmer er noen av de aller mest privilegerte og velstående i verden, ikke betaler 'fair fee'. Vi burde mer enn andre føle oss moralsk forpliktet til å dele ressursene med de fattige medlemskirkene i vårt økumeniske fellesskap. Som en illustrasjon er 'fair fee' for Dnk i forhold til kontingenten i KV ca. 2,4 mill. kr, mens vårt bidrag ligger på om lag 1,5 mill. kr.

I tillegg til kontingentene kommer utgifter til generalforsamlinger og prosjektstøtte, hvor vi også ligger betydelig lavere enn forventet.

Saken har vært behandlet i Mellomkirkelig råd flere ganger, senest på siste møte i 2010, Vedtaket lyder:

MKR-41/10 Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd ber om at internasjonalt økumenisk samarbeid blir et prioritert satsingsområde for Den norske kirkes helhetlige arbeid i statsbudsjettet for 2012.
2. Mellomkirkelig råd ber innstendig om at Kirkerådet arbeider for at kontingenter og bidrag til generalforsamlinger i de økumeniske organisasjonene bevilges over statsbudsjettet og ikke tas fra OVF-tildelingen til Kirkerådet.

Kirkerådet ber om at budsjetttrammen økes med kr 6 000 000 til dette formål fra 2012.

7. Tilskudd fra Opplysningsvesenets fond

Kirkerådet har årlig disponert et tilskudd fra Opplysningsvesenets fond til felles kirkelige tiltak. Disponeringen av midlene skjer i henhold til retningslinjer gitt av Kirkemøtet. Den norske kirkes kontingenter til økumeniske organisasjoner dekkes av tilskuddet.

I retningslinjene for fondet er det i pkt 6.1 presisert at det normalt ikke skal ytes tilskudd til samme formål i mer enn 3 år. Dette følges ikke opp siden faste årlige tilskudd bevilges av disse midlene bevilges av denne ramme fordi det ikke er rom for dette innenfor rammene på statsbudsjettet.

For 2011 er det budsjettert med 25,5 mill. kr. Midlene er avgjørende for at Kirkerådet kan følge opp med tilskudd til Kirkemøtets vedtatte satsingsområder (retningslinjene pkt 6). Det er viktig med "frie midler" for å stimulere og utvikle tilbudene og gi gode løsninger for våre brukere. Beløpet på 25,5 mill kr har ikke vært justert de siste 11 år. Det er ønskelig at det kan justeres i takt med lønns- og prisstigning, slik den reelle verdi opprettholdes. I år 2000 var rammen på 25 mill. kr. Konsumprisindeksen har i denne 11 års-perioden økt med 25,3 %. Om tilskuddet hadde vært justert i.h.t. dette hadde beløpet for 2011 utgjort 31,3 mill. kr. I tillegg til prisjustering foreslås en reell økning til 40 mill.kr i 2012.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Kirkerådet er underlagt det statlige økonomireglement. Rammene finansieres over statsbudsjettet. Kirkerådet må tilpasse sin aktivitet etter de rammer som stilles til disposisjon i tildelingsbrev fra Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet.. Riksrevisjonen reviderer Kirkerådets regnskap.

Kirkerådets utgifter er finansiert på ulike poster i statsbudsjettet. Disse avregnes i statsregnskapet etter kontantprinsippet. Inntekter inntektsføres og utgifter utgiftsføres når de blir betalt. I tillegg har Kirkerådet disponert en andel av midlene fra Opplysningsvesenets fond. De siste to år har midler til eksterne landsdekkende organisasjoner blitt redusert fordi arbeidet med gudstjenesteliv, miljø, stat-kirke og IKT i kirken har krevd midler utover de driftsrammene Kirkerådet har disponert.

All aktivitet i Kirkerådet har én fleråring perspektiv. Planlegging av aktivitet er krevende når framtidige rammer ikke er avklart. Særlige krevende blir prosjektene når aktivitet og økonomi ikke er periodisert på de samme budsjettårene. Med en større forutsigbarhet ville drift og planlegging vært effektivisert.

Fra 1. januar 2011 har Finansdepartementet vedtatt at alle statlige virksomheter skal over på en ny standard kontoplan. Innføringen skal skje over 3 år. Fra 1.januar 2014 er denne kontoplanen obligatorisk for alle statlige virksomheter. Dette åpner for at statlige

virksomheter i samråd med overordnet departement kan velge å føre virksomhetsregnskapet etter andre prinsipper enn kontantprinsippet. Så lenge kravene til rapportering etter bevilgningsregnskapet og kontantprinsippet skal i varetas, innebærer ordningen merarbeid for de virksomheter som tar dette i bruk.

Omlegging av Kirkerådets regnskap til regnskapsprinsippet vil være en av de endringer som vil skje som en følge av endrede relasjoner til staten i framtiden.

For Kirkerådet vil dette innebære en mulighet for bedre styring og mer korrekte regnskaper. KR og bispedømmerådene ønsker, som et første steg på veien til overgang til regnskapsprinsippet, å ta i bruk periodiserte regnskaper og felles standard kontoplan fra 1.1.2012. Omleggingen skjer sammen med Senter for statlig økonomitjeneste (SSØ). Endringene har ingen andre utgifter for Kirkerådet og bispedømmerådene enn at personer i regnskapsavdelingene må avsette tid til prosjektet. Overgangen vil samtidig gi økt kompetanse som vil komme til nytte videre fremover.

Vedlegg

Kap 1590			Herav	Herav
Prioritet:	Post:	Tiltak/begrunnelse:	Post 01	Post 75
1.0	75	Trosopplæring		78.000.000
2.0	01	Samisk Kirkeliv		
2.1	01	Plan for samisk kirkeliv	1.050.000	
2.2	01	Flytting av samisk avdeling	1.925.000	
3.0	01	IKT i kirken	20.000.000	
4.0	01	Kirkeordning - stat og kirke		
4.1	01	Styrking av sekretariat	3.000.000	
4.2	01	Statistikk- kontor	1.300.000	
4.3	01	Møtegodtgjørelse	1.100.000	
5.0	01	Menighetsutvikling og gudstjenesteliv		
5.1	01	Helhetlig menighetsutvikling	1.200.000	
5.2	01	Utvikling kirkens gudstjenesteliv	1.400.000	
6.0	01	Kontingenter til økumeniske organisasjoner	6.000.000	
Sum			36.975.000	78.000.000